

VOORT- BEWEGINGS- TOESTELLEN

VEILIG OP WEG

ethias
glimlach verzekerd

Vlaanderen
is veiliger verkeer

VSV
IEDEEREEN MEE
VOOR VEILIG VERKEER

WOORD VOORAF

De laatste jaren zijn er heel wat nieuwe vervoermiddelen in het straatbeeld verschenen: steps en elektrische steps, monowheels, hoverboards, segways, enzovoort. Al deze vervoermiddelen vallen volgens de wegcode onder de noemer “voortbewegingstoestellen”, net als de meeste rolstoelen en scootmobielen.

Er zijn voortbewegingstoestellen zonder motor (bv. skateboard of skeelers) en met motor (bv. elektrische step of scootmobiel).

Het is niet altijd even duidelijk aan welke regels de gebruikers van voortbewegingstoestellen zich moeten houden en hoe het zit met de verzekering. In deze brochure vind je heel wat antwoorden op veelgestelde vragen over voortbewegingstoestellen.

Veel leesplezier!

WAT ZIJN VOORTBEWEGINGSTOESTELLEN?

Voortbewegingstoestellen zijn vervoermiddelen zoals skeelers, steps, skateboards, monowheels, segways, hoverboards, rolstoelen en scootmobielen. Volgens de wegcode krijgen ze een andere definitie dan “rijwielen” (bv. fiets, bakfiets, elektrische fiets) en “motorvoertuigen” (bv. bromfiets, motorfiets, auto). Maar ze moeten ook aan een aantal voorwaarden voldoen en de gebruikers moeten zich aan bepaalde regels houden.

Het verkeersreglement onderscheidt twee types voortbewegingstoestellen.

1 Zonder motor

Een “niet-gemotoriseerd voortbewegingstoestel” is een voertuig dat zonder pedalen of handgrepen door spierkracht wordt voortbewogen en dat niet met een motor is uitgerust. Voorbeelden zijn skeelers, skateboards, gewone steps en rolstoelen.

SKEELERS

ROLSTOEL

SKATEBOARD

2 Mét motor

Een “gemotoriseerd voortbewegingstoestel” is een voertuig dat een motor heeft en één of meer wielen en dat niet sneller dan 25 km/u kan rijden. Voorbeelden zijn elektrische steps, monowheels, segways, elektrische rolstoelen en scootmobielen.

MONOWHEEL

ELEKTRISCHE STEP

SCOOTMOBIEL

In deze brochure hebben we het over voortbewegingstoestellen zonder en mét motor. Elektrische fietsen en speed pedelecs zijn geen voortbewegingstoestellen. Voor elektrische fietsen en speed pedelecs gelden andere regels (zowel wat verkeersregels als verzekeringen betreft), waar we hier niet dieper op ingaan.

BASISREGELS

Voetganger of fietser, afhankelijk van je snelheid

NIET SNELLER DAN STAPVOETS: VOETGANGER

- ✓ Als je met een voortbewegingstoestel niet sneller dan stapvoets rijdt, maximaal 5 à 6 km/u, word je niet beschouwd als een bestuurder.
- ✓ Dan moet je de regels voor voetgangers volgen.

SNELLER DAN STAPVOETS: FIETSER

- ✓ Rij je wel sneller dan stapvoets, dan word je beschouwd als een bestuurder.
- ✓ Je bent dan verplicht om de regels voor fietsers te volgen.

Geen hinder of gevaar voor andere weggebruikers

- ✓ Als je een voortbewegingstoestel gebruikt, mag je andere weggebruikers niet hinderen of in gevaar brengen.
- ✓ Je moet dubbel voorzichtig zijn als er kwetsbare verkeersdeelnemers zijn of als je hun aanwezigheid kan voorzien, bv. in een schoolomgeving. Je mag geen fietsers en voetgangers in gevaar brengen en zeker geen kwetsbare verkeersdeelnemers zoals kinderen, senioren of personen met een handicap.

Snelheid aanpassen

Als je met je voortbewegingstoestel sneller dan stapvoets rijdt, moet je je zoals alle andere bestuurders aan de **algemene snelheidsregels** houden. Dat betekent: geen anderen in gevaar brengen door je snelheid, je snelheid aanpassen aan het weer, aan de staat van de weg, aan de drukte van het verkeer, geen ongevallen veroorzaken of het verkeer hinderen door je snelheid, enzovoort. Je moet ook in alle omstandigheden kunnen stoppen voor een hindernis die je kunt voorzien.

STAPVOETS

REGELS VOOR VOETGANGERS

Waar moet je rijden?

Rij je stapvoets met je voortbewegingstoestel (maximaal 5 á 6 km/u)?
Dan moet je op de volgende plaatsen rijden als die voorhanden zijn:

- ✓ een trottoir;
- ✓ een voorbehouden pad voor voetgangers en fietsers;
- ✓ een verhoogde of gelijkgrondse “begaanbare” berm (term uit de wegcode, concreet: een berm waarop je veilig kunt rijden met je voortbewegingstoestel).

trottoir

voorbehouden pad voor
voetgangers en fietsers

gelijkgrondse
berm

Zijn er geen trottoirs, voorbehouden paden of begaanbare bermen?
Dan rij je met je voortbewegingstoestel:

- ✓ op het **fietspad** (wél voorrang verlenen aan de fietsers en bromfietsers);
- ✓ op de **rijbaan** (als er geen fietspad is), zo dicht mogelijk tegen de **linkerrand** (in de rijrichting).

Oversteken

- ✓ Als er geen zebrapad is of het verkeer niet geregeld wordt door verkeerslichten of een agent, dan moet je haaks oversteken (loodrecht) op de rijbaan, dus niet schuin. Naderende bestuurders moeten jou geen voorrang verlenen.
- ✓ Als er op minder dan 20 meter een zebrapad is, moet je dat gebruiken om over te steken.
- ✓ Bij een oversteekplaats met verkeerslichten, hou je rekening met de voetgangerslichten.
- ✓ Regelt een agent het verkeer op een kruispunt, dan volg je zijn bevelen.

Hoe snel mag je rijden?

Kies je ervoor om stapvoets te rijden met je voortbewegingstoestel, overschrijd de maximale snelheid van 5 á 6 km/u dan niet.
In de praktijk denken we in de eerste plaats aan handmatige rolstoelgebruikers, kinderen/kleuters die leren steppen, skaten of skeeleren.

SNELLER DAN STAPVOETS

REGELS VOOR FIETTERS

Waar moet je rijden?

Rij je sneller dan stapvoets met je voortbewegingstoestel? Dan ben je zoals een fietser verplicht om op de volgende plaatsen te rijden:

- ✓ op het **fietspad** rechts in je rijrichting of het fietspad dat in jouw rijrichting is gesignaleerd met een verkeersbord;
- ✓ op **paden** voorbehouden **voor fietsers en voetgangers**.

fietspad (aangeduid met verkeersbord)

fietspad aangeduid met wegmarkeringen

pad voorbehouden voor voetgangers en fietsers

Is er geen fietspad of een ander voorbehouden pad, dan rij je:

- ✓ op de gelijkgrondse **bermen** en **parkeerzones** rechts in je rijrichting (buiten de bebouwde kom mag je ook op verhoogde bermen en trottoirs rechts in je rijrichting rijden, wel voorrang verlenen aan de andere weggebruikers die zich daar bevinden);
- ✓ op de **rijbaan**, **rechts** in je rijrichting;
- ✓ op een busstrook of bijzondere overrijdbare bedding waar fietsers toegelaten zijn (aangeduid met een verkeersbord).

rechts op de rijbaan

Met twee naast elkaar

Bestuurders van voortbewegingstoestellen die sneller dan stapvoets rijden, mogen op de rijbaan met twee naast elkaar rijden, behalve wanneer een tegenligger niet kan kruisen.

Buiten de bebouwde kom mag je ook met twee naast elkaar, maar moet je bijkomend ook achter elkaar rijden als er een voertuig langs achteren nadert.

Oversteken

Als er een **fietsoversteekplaats** is, dan moet je die gebruiken. Je hebt er net zoals fietsers géén voorrang om over te steken!

Je mag je slechts voorzichtig op de oversteekplaats begeven en je moet rekening houden met naderende voertuigen.

Steek je sneller dan stapvoets over op een **zebrapad**, dan hoeven andere bestuurders je geen voorrang te verlenen. Steek je sneller dan stapvoets over bij verkeerslichten, hou dan rekening met **verkeerslichten voor fietsers**.

Regelt een agent het verkeer op een kruispunt? Dan volg je de bevelen van de agent.

Hoe snel mag je rijden?

Met een gemotoriseerd voortbewegingstoestel, bv. een elektrische step, moet je je aan de snelheidslimieten en de algemene snelheidsregels houden, net zoals andere bestuurders.

Een gemotoriseerd voortbewegingstoestel zelf mag technisch gezien op een horizontale weg niet sneller kunnen rijden dan 25 km/u.

SPECIFIEKE ZONES EN STRATEN

VOETGANGERSZONES, FIETSSTRATEN,
SCHOOLSTRATEN, SPEELSTRATEN
EN ERVEN OF WOONERVEN

Zoals op andere plaatsen in het verkeer, mag je ook in voetgangerszones, fietsstraten, schoolstraten, speelstraten en erven of woonerven met je voortbewegingstoestel geen andere weggebruikers hinderen of in gevaar brengen en moet je extra voorzichtig zijn voor kwetsbare groepen (kinderen, personen met een handicap of ouderen). Verder gelden er specifieke regels op bepaalde plaatsen.

IN EEN VOETGANGERSZONE

- ✓ moet je stapvoets rijden;
- ✓ moet je de doorgang vrijlaten voor voetgangers en stoppen als het nodig is.

IN EEN FIETSSTRAAT

- ✓ mag je de hele breedte van de rijbaan gebruiken als het om een straat met éénrichtingsverkeer gaat;
- ✓ mag je de helft van de breedte langs de rechterzijde gebruiken als er tweerichtingsverkeer geldt.

IN EEN ERF OF WOONERF

- ✓ mag je de hele breedte van de openbare weg gebruiken als je stapvoets rijdt, maar mag je het verkeer niet onnodig hinderen;
- ✓ mag je niet sneller dan 20 km/u rijden als je ervoor kiest om sneller dan stapvoets te rijden;
- ✓ moet je rechts op de rijbaan rijden als je sneller dan stapvoets rijdt.

IN EEN SCHOOLSTRAAT

- ✓ moet je stapvoets rijden;
- ✓ moet je de doorgang vrijlaten voor voetgangers en fietsers, ze voorrang verlenen en stoppen als het nodig is.

IN EEN SPEELSTRAAT

- ✓ moet je stapvoets rijden;
- ✓ moet je de doorgang vrijlaten voor de voetgangers die spelen, ze voorrang verlenen en stoppen als het nodig is.

VERZEKERING

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen kan er toch nog altijd iets fout lopen. In dat geval ben je maar beter goed verzekerd.

Voor **gemotoriseerde voortbewegingstoestellen** (bv. elektrische steps, monowheels, scootmobiel, zie pagina 3) is wettelijk gezien **geen burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering verplicht**. In tegenstelling tot bijvoorbeeld voor bromfietsen, motorfietsen, auto's en andere gemotoriseerde voertuigen, waarvoor het wel verplicht is.

Net zoals elke andere verkeersdeelnemer kan je als **gebruiker** van een **voortbewegingstoestel** (al dan niet gemotoriseerd) ook een **ongeval veroorzaken** en aansprakelijk gesteld worden voor de schade die je veroorzaakt hebt. Dus ook als skateboarder bijvoorbeeld, heb je maar beter een **familiale verzekering**. Alle familiale verzekeringen zijn verplicht om dit soort risico's automatisch in hun polis op te nemen.

Een familiale verzekering is niet wettelijk verplicht, maar **ten sterkste aan te raden** om je aansprakelijkheid te verzekeren. Want de familiale verzekering biedt bescherming voor de **lichamelijke of materiële schade** die je mogelijk zou veroorzaken **aan anderen**.

Maar let op, de wettelijke voorziene bepalingen dekken niet noodzakelijk alle risico's! Als je aansprakelijk bent voor een ongeval, zijn verzekeraars bijvoorbeeld niet wettelijk verplicht om je eigen lichamelijke schade te vergoeden. Ook diefstal van je voortbewegingstoestel of andere materiële schade aan je vervoermiddel valt niet onder de wettelijke minimumdekking.

Een **aanvullende verzekering** voor jezelf is daarom aangewezen als gebruiker van een gemotoriseerd voortbewegingstoestel. Dan ben je ook verzekerd als je **zelf een lichamelijke letsel** hebt na een ongeval waarbij je zelf in fout was, of bij **diefstal** van je voortbewegingstoestel of **andere materiële schade** aan je vervoermiddel.

ETHIAS BIKE & MORE

Dé verzekering op maat voor uw fiets, elektrische fiets en voortbewegingstoestellen

Als maatschappelijk verantwoordelijke verzekeraar wil Ethias de ontwikkelingen op mobiliteitsvlak ondersteunen en aanmoedigen op maat van de gebruiker. Dat doet Ethias met **Ethias Bike & More**, een aanvullende ongevallen- en omniumverzekering voor voortbewegingstoestellen en elektrische fietsen, waarmee je volledig à la carte kunt kiezen voor welke risico's je je al dan niet wenst te verzekeren.

Je hebt de keuze uit vier waarborgen:

- ✓ verzekering voor diefstal;
- ✓ bescherming voor de bestuurder en de passagiers;
- ✓ verzekering voor materiële schade;
- ✓ verzekering voor pechverhelping in België.

Let wel! Speed pedelecs met trapondersteuning en verplichte registratie worden niet verzekerd.

Vraag online een offerte voor Ethias Bike & More via www.ethias.be/bike-more.

Lees de algemene voorwaarden en infofiche voor je een verzekering Ethias Bike & More afsluit. Je vindt ze gratis op www.ethias.be en in de Ethiaskantoren.

Ethias Bike & More, een omnium- en ongevallenverzekering, is een jaarcontract, onderworpen aan het Belgisch Recht dat elk jaar stilzwijgend wordt verlengd, tenzij het ten minste 3 maanden voor de vervaldag door een van de partijen wordt opgezegd. Ben je niet tevreden? Je kunt een brief sturen naar Ethias, Prins-Bisschopssingel 73 te 3500 Hasselt, of een e-mail naar klachtenbeheer@ethias.be. Indien je geen voldoening krijgt, kan je jouw klacht voorleggen aan de Ombudsman van de Verzekeringen (www.ombudsman.as), de Meeûssquare 35 te 1000 Brussel.

REGELS VOOR ANDERE BESTUURDERS

Andere bestuurders moeten de regels volgen die gelden ten opzichte van voetgangers als gebruikers van voortbewegingstoestellen stapvoets rijden.

Bijvoorbeeld:

- ✓ Als automobilist moet je voorrang verlenen aan een rolstoelgebruiker die aanstalten maakt om over te steken op een zebrapad zonder verkeerslichten of verkeersagent.
- ✓ Als automobilist moet je voorrang verlenen aan een gebruiker van een voortbewegingstoestel, bv. een kind op een step, die op een kruispunt stapvoets op een doorlopend trottoir rijdt.

Rijden de bestuurders van voortbewegingstoestellen wel sneller dan stapvoets, dan moeten andere bestuurders de regels volgen die gelden ten opzichte van fietsers.

Bijvoorbeeld:

- ✓ Als automobilist moet je voorrang verlenen aan een bestuurder van een voortbewegingstoestel die sneller dan stapvoets rijdt, als hij op een kruispunt een doorlopend fietspad volgt. Bijvoorbeeld aan een skateboarder.
- ✓ Als automobilist verleen je voorrang aan gebruikers van voortbewegingstoestellen die rechtdoor rijden als je links of rechts afslaat.
- ✓ Binnen de bebouwde kom moet je minimum 1 meter zijdelingse afstand houden als je een gebruiker van een voortbewegingstoestel op de rijbaan wil inhalen.
- ✓ Buiten de bebouwde kom moet je minstens 1,5 meter afstand houden bij het inhalen.
- ✓ In een fietsstraat mag je gebruikers van voortbewegingstoestellen die sneller dan stapvoets rijden, niet inhalen.

VERLICHTING EN VEILIGHEID

Als je een voortbewegingstoestel gebruikt, moet je **vooraan een wit of geel licht** dragen en **achteraan een rood**.

- ✓ Dat moet je doen **tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag**.
- ✓ Het is ook verplicht in alle omstandigheden wanneer het niet meer mogelijk is om duidelijk **200 m ver te zien**.
- ✓ De lichten mogen **in één enkel toestel verenigd** zijn.
- ✓ Je moet de lichten **links plaatsen** of dragen.

Als je **links op de rijbaan** rijdt (enkel voor wie stapvoets rijdt), moet de positie en de plaats van de lichten **omgekeerd** worden (rood vooraan en wit of geel achteraan, langs rechts geplaatst of gedragen).

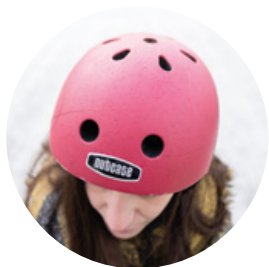
Uitzondering: deze regels gelden niet als je op het trottoir rijdt of op andere delen van de openbare weg die voorbehouden zijn voor voetgangers.

Een **fluohesje en/of reflecterende accessoires** zijn niet verplicht, maar wel sterk aan te raden om extra zichtbaar te zijn.

PERSOONLIJKE BESCHERMING

Als je met een voortbewegingstoestel rijdt, ben je niet verplicht om een helm of extra bescherming te dragen, maar het is wel sterk aan te raden. Een helm halveert het risico op zware hoofd- of hersenletsels bij een valpartij of ongeval.

Een valpartij is gauw gebeurd, daarom zijn ook pols-, elleboog- en kniebeschermers aan te raden. Kies altijd voor beschermingsmateriaal met een CE-label (Europese goedkeuring).

helm

kniebeschermers

elleboog- en
polsbeschermers

PASSAGIERS VERVOEREN

Voortbewegingstoestellen zijn niet ontworpen om passagiers te vervoeren. Sterker nog: passagiers vervoeren op een voortbewegingstoestel is **onveilig**. De passagier vergroot de **instabiliteit**. Het risico dat je daardoor je evenwicht verliest en valt is reëel. Een valpartij met erg jonge kinderen of baby's die in een draagzak worden vervoerd bijvoorbeeld, kan noodlottige gevolgen hebben.

OPLEIDING EN OEFENEN

Een opleiding om met een voortbewegingstoestel te rijden is **niet verplicht**, maar afhankelijk van het type toestel en de situatie **wel aan te raden**.

Oefenen doe je eerst op een veilige plek, ver weg van het verkeer. Oefen met een begeleider als je daar de kans toe hebt. Stuurvaardigheid, stabiliteit, je snelheid regelen en stoppen zijn essentiële vaardigheden die je onder de knie moet hebben voor je het verkeer in gaat.

MINIMUMLEEFTIJD

Er is **geen wettelijke minimumleeftijd** om met een gemotoriseerd voortbewegingstoestel te mogen rijden. Toch raden we aan om kinderen nooit zonder toezicht een gemotoriseerd voortbewegingstoestel te laten gebruiken in het verkeer.

RIJBEWIJS EN INSCHRIJVING

Als bestuurder van een gemotoriseerd voortbewegingstoestel hoef je **geen rijbewijs** te hebben. Voortbewegingstoestellen moeten ook **niet worden ingeschreven**.

DEELSTEPS

- ✓ In steeds meer steden duiken elektrische deelsteps op. Je vindt de standplaatsen met een **app op je smartphone**. Diezelfde app gebruik je om een step te ontgrendelen.
- ✓ De **gebruiksvoorwaarden variëren** van aanbieder tot aanbieder. Meestal geldt er een minimumleeftijd van 18 jaar. Sommige aanbieders verplichten ook om een fiets- of skatehelm te dragen. Hou je steeds nauwlettend aan deze voorwaarden.
- ✓ Na afloop van je rit mag je de step **niet zomaar om het even waar achterlaten**. Parkeer de step op een plaats waar ze **geen hinder of gevaar kan veroorzaken** voor andere weggebruikers, niet willekeurig op het trottoir, het fietspad of de rijbaan. In sommige steden geldt een plaatselijk parkeerverbod en/of zijn er zones aangeduid waar je de steps kunt stallen.

JOUW VEILIGHEID IN ZEVEN TIPS

- ✓ Hou je aan de verkeersregels.
- ✓ Gedraag je hoffelijk en breng andere weggebruikers niet in gevaar.
- ✓ Pas je snelheid aan de omstandigheden aan, zoals drukte of slecht weer.
- ✓ Kijk extra uit bij oneffenheden in het wegdek. Met een voortbewegingstoestel raak je soms makkelijk uit evenwicht en is een valpartij snel gebeurd.
- ✓ Bescherm jezelf met een helm, elleboog-, pols- en kniebeschermers.
- ✓ Zorg ervoor dat je zichtbaar bent in het donker (verlichting, fluoehesje, reflecterende accessoires).
- ✓ Zorg voor een goede verzekering: een familiale verzekering is sterk aan te raden, ook een aanvullende ongevallen- en omniumverzekering is aangewezen.

Meer info over verkeersveiligheid

www.veiligverkeer.be

Meer info over verzekeringen

www.ethias.be

COLOFON

Redactie:

Ezia De Carlo,
Werner De Dobbeleer,
Sofie Van Dooren

Leescommissie:

Hilde Bruynseels, Erik Caelen,
Ezia De Carlo, Tini De Smedt

Eindredactie:

Tini De Smedt

Foto's:

David Legrève,
Stefan Dewickere,
Daan Degroote

Wettelijk depot:

D/2019/8258/7

Verantwoordelijke uitgever

Jan Peumans, Stationsstraat 110,
2800 Mechelen

Vlaamse Stichting Verkeerskunde
info@vsv.be • www.vsv.be

ethias
glimlach verzekerd

Vlaanderen
is veiliger verkeer

VSV
IEDEREEN MEE
VOOR VEILIG VERKEER

